

Forhåndsvarsling av avkortingsvedtak – er det behov for det?

Det er § 16 i forvaltningsloven som stiller krav til forhåndsvarsling av en part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte er kjent med en sak. Denne paragrafen må sees i sammenheng med reglene om veilednings- og informasjonsplikt i §§ 11 og 17.

Reglene om forhåndsvarsling sier at myndighetene ikke kan bygge en avgjørelse på et grunnlag som en part ikke har hatt foranledning til å uttale seg om. Et forhåndsvarsel gir en part mulighet til å opptre aktivt for å ivareta sine interesser, og er et grunnleggende rettssikkerhetsprinsipp i flere sammenhenger.

Behovet for forhåndsvarsel vil variere etter hva slags type avkortingsvedtak det er snakk om.

Forhåndsvarsling er viktigst i de tilfellene der forvaltningene treffer vedtak uten at en part er kjent med saken på forhånd. Typisk vil avkorting som følge av regelverksbrudd være noe som en part må forhåndsvarsles om.

En part som selv har søkt om noe, er kjent med at et vedtak vil komme. Dersom det er gitt feil opplysninger i en søknad vil det ofte være dialog mellom søker og kommune i forkant av vedtaket. I slike tilfeller vil det ikke være samme behov for forhåndsvarsling. Her vil vurdering av skyld og avkortingsbeløpets størrelse kunne være av betydning.

Det kan være greit å være kjent med regelen i forvaltningsloven § 16 tredje ledd om at forhåndsvarsling kan unnlates i en del tilfeller. Bl.a. der søker har fått kjennskap til at vedtak skal treffes og har hatt mulighet til å uttale seg, eller at forhåndsvarsel av andre grunner må anses åpenbart unødvendig.

Reglene om forhåndsvarsling er noe skjønnsmessige, og det kan derfor være ulike oppfatninger om hvorvidt varsel er nødvendig i enkelte saker. I tilfeller der en tenker at søker burde hatt anledning til å ivareta sine interesser, vil et forhåndsvarsel være på sin plass. Reglene i forvaltningsloven er minimumsregler, det vil sjelden være feil å gjøre mer enn det som følger av lovens ordlyd.